

VICTOR VASARELY NEMZETKÖZI MŰVÉSZETI PÁLYÁZAT A KÖZTÉRI MŰVÉSZETÉRT

PÁLYÁZATI DOKUMENTÁCIÓ

TARTALOM

1. PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY
 - I. A projekt megvalósításához kijelölt helyszínek Pécsen
 - II. A zsűri összetétele
 - III. Művészeti tanácsadó
 - IV. A győztes mű díjazása
 - V. A győztes pályamű megvalósítása
 - VI. A pályázati részvétel módja
 - VII. A pályázati kiírás információs mellékletei
 - VIII. A benyújtandó pályázati anyagok

2. KURÁTORI KONCEPCIÓ

3. A PÁLYÁZAT SZERVEZŐI ÉS TÁMOGATÓI

4. CÍMZÉSLAP

- KÜLÖN LETÖLTHETŐ FÁJLBAN:

5. PÁLYÁZATI ADATLAP

1. PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY

„VICTOR VASARELY NEMZETKÖZI MŰVÉSZETI PÁLYÁZAT A KÖZTÉRI MŰVÉSZETÉRT” PÉCS VÁROSÁBAN

A Dél-Dunántúli Építész Kamara, Pécs Város Önkormányzatával, az Aix-en-Provence-i Vasarely Alapítvánnyal, valamint a pécsi Robert Bosch kulturális menedzserrel együttműködve Pécs város művészeti teljesítményeinek erősítése érdekében „Victor Vasarely Nemzetközi Művészeti Pályázat a Köztéri Művészetért” elnevezéssel művészeti pályázati hirdetményt tesz közzé. A Pályázat 2010 évi lebonyolítására az **ÉPÍTÉSZET ÉS KONTEXTUS** címet viselő programsorozat keretében kerül sor.

A Pályázat lebonyolításának célja, hogy a Pécssett kijelölt közterületek egyikén új és állandó műalkotás jöjjön létre.

A pécsi Európa Kulturális Főváros program „határtalan város” koncepciójának megfelelően nyílt megmérettetés során zajlik majd a pályázat lebonyolítása, amelyen részt vehet bármely művész nemzetiségétől függetlenül. A pályázat témáját előzetesen megfogalmazott művészi koncepció határozza meg. A Pályázat műfaji megkötést nem tartalmaz. A pályázni lehet bármilyen műfajú alkotással. A kiíró előnyben részesíti a kisléptékű urbanisztikai és szociális összefüggésekre reagáló műterveket. A tervezendő műnek kellően meghatározó hatást kell gyakorolnia a közterületre anélkül, hogy kizárólagosan uralkodóvá válna környezetében. A műalkotásnak összhangban kell lennie a kijelölt helyszín városi, urbanisztikai, és szocio-kulturális összefüggéseivel.

A pályázati munkák helyszínéül a Kiíró két helyet jelöl meg, de a bírálóbizottság döntésének megfelelően csupán egy műalkotás valósul meg a Pályázat keretében.

I. A projekt megvalósításához kijelölt helyszínek Pécssett

1. Király utca – Búza tér/kereszteződés
2. Uránváros főtere

II. A zsűri összetétele

1. Héctor Solari, kurátor (Németország) / elnök, patthelyzetben szavazati joggal
2. Pierre Vasarely, a Vasarely Alapítvány elnöke / szavazati joggal
3. Sárkány József művészettörténész, (Magyarország) Baranya Megyei Múzeumok Igazgatósága / szavazati joggal
4. Christine Gruber képzőművész (Németország) / szavazati joggal
5. N.N., médiaművész a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Karának meghívásában / szavazati joggal
6. Szécsi Zsolt városi főépítész / szavazati joggal
7. Aix-en-Provence művészeti akadémiájának delegáltja / szavazati joggal
8. N.N., tartalék zsűritag szavazati joggal, egy eredeti tag indokolt kiesése esetén
9. N.N., jogi tanácsadó / szavazati jog nélkül
10. Christian Gracza (Németország/Magyarország) az elnök titkára / szavazati jog nélkül

III. Művészeti tanácsadó

1. Ernszt András DLA, a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Kar Festészet tanszékének docense
2. Nagy Márta DLA, keramikus, iparművész

IV. A győztes mű díjazása

A Vasarely Pályázat győztes munkája a „**Victor Vasarely Nemzetközi Pályázat a Köztéri Művészetért győztes munkája**” címet kapja. A győztes munka díjazásának összege **bruttó 5.000 Euró** (1.400.000,- Ft). A győztes pályázó a Vasarely Alapítvány felajánlásaként 2 hétig apartman szállás lehetőséget kap Aix-en-Provence-ban.

A pályázat eredményeképpen a nyertes munka megvalósul. A megvalósításra jelenleg **bruttó 40.000 Eurós** (11.200.000,- Ft) keretösszeg áll rendelkezésre. Az összeg magába foglalja az összes előforduló költséget. (280,-Ft/Eur árfolyamon számítva.)

A pályázat eredményeképpen kiválasztásra kerülő legjobb pályaműveket kiállítás és katalógus fogja bemutatni.

V. A győztes pályamű megvalósítása

A pályázaton nyertes művet a kiíró DDÉK és Pécs Városa közös erőfeszítéssel fogja megvalósítani.

A díj átadását követően kivitelezési megbízást kell kötni a győztes mű alkotójával és azonnal hozzá kell kezdeni a szükséges tervezési és engedélyezési munkákhoz. A Lektorátusi Zsűri és Pécs Város Képviselőtestületének hozzájárulását követően a pályamű megvalósításának határideje 2011. március 30.

VI. A pályázati részvétel módja

1. A pályázás feltétele az on-line **regisztráció és a jelentkezési díj** befizetése!
2. Az **online-regisztrációra** 2010. május 25.-től 2010. augusztus 5. 18:00-ig van lehetőség a www.ek2010.hu internetes címen.
3. A regisztrációhoz a pályázónak meg kell adnia a teljes nevét, e-mail és postai címét, ill. telefonszámát és Skype-elérhetőségét, amennyiben rendelkezik ilyennel.
4. A jelentkezési **díj összege**: 40 Euró, ill. 10.000 HUF
5. A jelentkezési díjat az alábbi bankszámlára kell befizetni:

Pécs/Sopianae Örökség Nonprofit Kft.
H-7624 Pécs
Szent István tér 17.
EUR: HU17 11512914 41101421 00000000
SWIFT/BIC: TAKBHUHB
Szigetvári Takarékszövetkezet
HUF: 11731001 20689672 00000000

6. A pályamunkákat **három példányban** kérjük benyújtani: egy eredeti és két másolati példány formájában.
7. Mindhárom pályázati anyagnak tartalmaznia kell a teljes pályázati dokumentációt (lásd a VIII. 1.-8. pontok).

A pályázóknak a pályaművet a pályázati anyaggal (lezárt borítékban) és a makettel egybecsomagolva, közép-európai idő szerint 2010. augusztus 5. 18:00-ig beérkezően, személyesen, vagy postai úton ajánlott küldeményként kell eljuttatniuk az alábbi címre:

Csontváry Múzeum – DDÉK
Janus Pannonius utca 11. fsz.
H-7621 Pécs
Magyarország

A borítékon szerepeljen a „**Victor Vasarely Nemzetközi Művészeti Pályázat a Köztéri Művészetért**” felirat valamint a pályázó neve és elérhetősége. Személyes átadásnál a pályázó, vagy a küldőnc a szervezőtől átvételi igazolást kap. A később beérkezett anyagokat nem vesszük figyelembe.

További információ és a kiírási anyag: a www.ek2010.hu címen német, angol, francia és magyar nyelven elérhető.

A Pályázat nyelve: angol vagy magyar, amely nem vonatkozik a nyomtatott kiadványokra.

VII. A pályázati kiírás információs mellékletei (www.ek2010.hu)

1. Várostérkép
2. A kijelölt helyszínek megismerését segítő rajzok és fotódokumentumok (mindkét helyszín esetében külön mappában):
 - 1 db áttekintő helyszínrajz
 - 1db helyszínrajz
 - terepmetszet magassági adatokkal
 - helyszínek fotódokumentumai (linkek)
 - 2 db szférikus körpanoráma felvétel
3. Általános információk Pécs városáról:
<http://de.pecs.hu/>
<http://www.pecs2010.hu/>
<http://www.pecskep.hu/logic/pages/showdoc.php?id=526>
4. Információk Victor Vasarely-ről
http://de.wikipedia.org/wiki/Victor_Vasarely
<http://www.victor-vasarely.de/>

VIII. A benyújtandó pályázati anyagok

3 példányban benyújtandó anyagok

1. **Adatlap:** A Pályázó személyes adatai: teljes neve, születés helye, születési dátuma, értesítési címe, e-mail címe, telefonszáma, a jelentkezési feltételek. Kérjük, minden oldalt írjon alá.
2. **Önéletrajz** (max. 1 DIN A4)
3. **Művészeti koncepció és részletes műleírás:** a tervezett mű megértését szolgáló gondolatok, műszaki és anyagi paraméterek leírása, amely tartalmazza az alkotás anyagára, méretére, megvalósíthatóságára és megvalósítás utáni fenntarthatóságára vonatkozó leírást nyomtatott és digitális formában doc vagy pdf formátumban. (max. 2 DIN A4)
4. Elbírálhatóságot szolgáló és a megértést biztosító **vizuális terv** (rajz, számítógépes animáció, fotó stb.), amely világosan érzékelteti a tervezett munka elhelyezésének és működésének módját, a környezettel való kapcsolódását, és a mű léptékét. Digitális anyagok esetében a képek jpg-ben, a videók a Windows Media Player által lejátszható formátumban készüljenek. (max. 3 DIN A3)
5. **Költség- és időterv**, amely magában foglalja a terv megvalósításának, elhelyezésének, a mű működésének költségeit, valamint a szerzői közreműködés díját, és a megvalósítás időtervét a megadott költségkeretek és határidők figyelembevételével.
6. A megvalósítás egyéb **különleges feltételeinek leírása**, beleértve a megvalósításhoz szükséges további információ igényt (szükség esetén)
7. **Szerzőségi és adatkezelési nyilatkozat** – pályázati részvétel feltételeinek aláírásával tehető és a pályamű megvalósításának szándékát nyilvánítja ki – amennyiben pályamunkáját a bírálóbizottság győztes munkának minősíti.
8. **Csoportos pályázás esetén:** Egy formához nem kötött **együttműködési nyilatkozat** a projektvezető megnevezésével.

Egy példányban benyújtandó anyagok

9. a Pályázó döntése szerint 1db 1:10 – 1:50 léptékű **makett** (max. 30cmx42cmx30cm)
10. A jelentkezési díj **befizetésének igazolása** (1 példányban)
11. A pályázati anyag digitális változata (doc, xls, illetve jpeg, tif vagy pdf formátum) (1 példányban)
12. Adatok a pályázó legalább egy, legfeljebb három más projektjéről (lehetőség szerint köztéri művészeti alkotásokról): fénykép (digitális képek esetében JPG formátum, 300 dpi), videó (DVD), sajtótermékek, publikációk, újságcikkek (projektenként legfeljebb három). A referenciák terjedelme nem haladhatja meg a 10 DIN A4-es oldalt, vagy egy katalógus terjedelmét. (1 példányban)

2. KURÁTORI KONCEPCIÓ

3. KURÁTORI KONCEPCIÓ

I

A késői hatvanas évektől, amióta a „köztéri művészet” fogalma bekerült a köztudatba, absztrakt emlékművek, kutak és szobrok jellemzik a német és közép-európai városképet. A „független művész” koncepciójára támaszkodva, aki az urbánus teret műalkotásához csak platformnak, lábazatnak, festőállványnak használja, anélkül, hogy interakcióba lépne vele, a művész nem lett a tér elkötelezettje, annak történelmi, társadalmi és szociális vetületeit érintetlenül hagyta. A „köztéri művészet” még ma is ezt a képet sugallja, pedig a kilencvenes években ezzel ellentétes irányú mozgás indult meg. Továbbra is kérdés maradt, mennyiben van jelentősége a „köztéri művészetnek”.

*Ahelyett, hogy a közönséget kényszerítsük arra, hogy közelebb lépjen a műhöz, beleegyezésért esedezünk. Ami a mai értelemben vett művészetben unalmas, az ez a kényszerítés, hogy a közönséget a magunk oldalára állítsuk. Ez mindenestre jobb volt a királyok alatt: az egyetlen személy, vagy egy kis udvar általi szentesítés. Mindez ugyanannyira ostoba volt, de legalább számszerűleg csekélyebb. A közönség mindent közepszerűvé tesz. A művészetnek nincs köze a demokráciához.*¹

Marcel Duchamp

A köztéri művészet ennek ellenére csak demokratikus társadalomban képzelhető el, egy olyan térben, ahol utazni, járkálni, gördeszkázni, vezetni vagy bármi más tenni lehet, anélkül, hogy ahhoz egy uralkodó engedélyét kellene kérni, vagy belépődíjat kellene fizetni. Köztéri művészet egy nemzetiszocialista, sztálinista kormányzat alatt, vagy egy bármilyen színű katonai diktatúrában elképzelhetetlen lenne, mivel ott nincsenek közterek.

Amennyiben a műalkotás fogalmán nem ideiglenes, hanem tartós installációt értünk, úgy azt nem szabad „szembeállítani azzal a térrel, amelyben állnia kell, hanem annak természetes, normális részévé kell válnia. A szemlélőt ne fennhézva szólítsa meg, hanem mint főszereplőt” (Ilja Kabakov) és mint legfontosabb befogadót. A köztéri művészetnek nem szabad megfélemlítenie, támadnia vagy ellenőriznie, olyan legyen, mint egy jó szomszéd, behízelgés és kompromisszumok nélkül.

A nyilvánosságon belül a beavatkozás szemlélőinek és befogadóinak három csoportját figyelhetjük meg:

- 1_ a lakók
- 2_ a járókelő, semmittevő
- 3_ a turista

Úgy vélem, és ez az, ahová ki akarok lyukadni, hogy a projektünk szempontjából igazából a lakó és a járókelő érdekes, miközben a turistát sem szabad teljesen figyelmen kívül hagyni. Lakó alatt annak a helynek a közvetlen lakóját értem, ahol az intervenció megtörténik. Ezen a helyen él, folytatja napi életét, és felelősnek, de jogosultnak is érzi magát arra, hogy kinyilvánítsa véleményét, illetve ítéletet mondjon a hely újdonságairól. A „város birtokosai” és a beavatkozás közötti kapcsolat mértékadó az intervenció sikere szempontjából, s ez nem egyenlő az adott esetben banális, átgondolatlan kívánságaikhoz és elképzeléseikhez történő igazodással.

A semmittevő, rendes körülmények között szintén városlakó, inkább véletlenszerű szemlélője, befogadója a beavatkozásnak. Miközben saját gondolatai zárva létezik, a beavatkozásnak kellene kibillentenie egyensúlyából, kiszakítania a mindennapokból, és lehetőséget nyújtania arra, hogy ezt a helyet, mint valami újat szemlélhesse. A műalkotásnak így ezt a mindennapi helyet egy újranézésre érdemes kulturális helyé kell változtatnia.

A turista, a világ egyik pontjáról repülőgépeken vagy buszokon egy másikra szállítva, mindig valami különlegeset, egyedülállót vár el (hiszen éppen ezért fizetett). Ha őt nem is tekintem mércének, mégsem lenne szabad egy ilyen idegen szemekre ható beavatkozást figyelmen kívül hagyni, és meg kellene kísérelni, hogy pont ez az intervenció váljon a hely különlegességévé. Továbbá arról sem feledkezhetünk meg, hogy egyre több turista keresi a tömeges városnézés alternatíváit, így kínálnak pl. látogatásokat Rio de Janeiro faveláiba, Gáza vagy Soweto sátorvárosaiba. Ez azt jelenti, hogy változnak a turisták

¹ Ennek és a következő idézeteknek a forrása: „Public Art. Kunst im öffentlichen Raum. Ein Handbuch”; Hrsg. Florian Matzner. Hatje Cantz, 2004

elvárásai, egyre gyakrabban hajlandóak egy város foghíjait, illetve annak urbánus és szociális bűneit is meglátogatni.

A köztér egyfajta „nem-helyé” fejlődött, egy menekülőben lévő térré. Vito Acconci ezzel kapcsolatban megjegyzi: „*Nem csomópontok, hanem elkerülőutak; nem épületek és terek, hanem utak és hidak. A köztér azt jelenti, elhagyni a házat és feladni mindazt a kényelmet, amelyet a saját otthont helyettesítő sok hely kínál.*”

II

Bizonyára világossá vált, hogy végül is a mai nyilvános művészet NEM abban áll, hogy a sokarcú, kortárs művészet címkeje alatt felállítsuk a háromezredhétzetredik Manneken Pis szobrocskát.

Daniel Buren

A köztér művészetének szociális funkciója is van, nemcsak kulturális. Ezért nyelve a művészet, építészet, városépítészet és társadalomtudomány keveréke. Ezen felül egy kevés politikát is tartalmaz, hiszen a nyilvános tér maga is politikus. Nem várhatjuk azonban el, hogy a művészeti beavatkozások megoldják a hibás városépítés mizériáit: ebben nem a művészek illetékesek, a művészet csak hozzájárulhat ahhoz, hogy értelmezzen egy teret, vagy új értelmet adjon annak. A művészet nem pótolhat valami mást, egyébként fennáll a veszélye annak, amit Wolfgang Müller egy német napilapban, a *taz*-ban ír, hogy „... a kiállítás-szervezőket bútorreladóvá képezik át, a művészek fix állást kapnak szociálpedagógusként a szkinhed-milióban ...”.

Ezzel visszaérkeztünk a gondolatmenet kiindulópontjához: Mit várunk el a köztér művészetétől? Ez a kérdés sem a művészetkritikusok, sem a kurátorok vagy művészettörténészek által nem válaszolható meg, hanem csak további kísérletekkel.

III

A „Victor Vasarely Nemzetközi Művészeti Pályázat a Köztéri Művészetért” versenyt ajándéknak szánták a pécsieknek, a városlakóknak és a járókelőknek. Mivel Pécs már most is számos turisztikailag vonzó, történelmi és kulturális jelentőségű hellyel rendelkezik, nincs szükség egy további ilyen hely megteremtésére. A rendszerváltás következtében létrejöttek „nem-helyek”, foghíjak az egyes objektumok között, vagy éppen üres helyek és elfelejtett terek. Ennek a versenynek az a célja, hogy két ilyen helynek új identitást kölcsönözzön. Új életet kell lehelni beléjük a nekik járó közfigyelem felkeltésével.

A köztéri művészet meghatározás célja az innovatív, kortárs, művészi kifejezőmód betelepítése a városképbe. Az európai kulturális főváros, „Pécs, a határtalan város” koncepcióját követve a verseny nyílt, művészeti koncepciója alapján bármilyen nemzetiségű művész pályázatát szívesen látja. A művészeti ágak sincsenek behatárolva. A médiaművészet, land-art, mikro-urbánus és szociálreleváns beavatkozások, valamint konceptuális munkák kiemelt figyelmet kapnak. Az intervenció képezhet törést vagy zavaró tényezőt a helyen, egyidejűleg azonban elég erősnek kell lennie ahhoz, hogy egy ingerekkel elárasztott környezetben dominancia nélkül érvényesülni tudjon. A beavatkozásnak illeszkednie kell a hely urbánus, szociális és politikai struktúráihoz.

A Dél-Dunántúli Építész Kamara a művészeti díj átadásával, az ezzel összefüggő költségek átvállalásával, valamint a díjazott terv megvalósításának fix összegű finanszírozásával járul hozzá a pályázathoz. A kiválasztott művészek a költségkalkuláció alapján egy előre meghatározott összegű költségvetésen belül szabad kezet kapnak a megvalósításra (mértékadó marad azonban a benyújtott koncepció). Kívánatos a helyi műhelyekkel és cégekkel való együttműködés a beavatkozás megvalósítása során.

I_ A pályázatra kiválasztott helyek

- I_ Király utca – Búza tér / kereszteződés
- II_ Uránváros Főtér

II_ Megjegyzések a helyekhez

I_ Király utca – Búza tér / kereszteződés

Ezen a helyen különösen érdekes lehetőség adódik egy olyan művészeti beavatkozásra, amely városépítészeti szempontból a „Zsolnay kulturális negyedbe” való áthaladással foglalkozik, egy megoldásra, amely „továbbhaladásra” készlet és felhívja a figyelmet a város kontinuitására.

II_ Uránváros Főtér

Uránváros egy nagyon jól sikerült szociális lakótelep példája, a korai „modernek” és Le Corbusier szellemében. Napos fasorok, zöld területek gyermekjátszóterekkel, üzletépületekkel, mozikkal és minden egyébvel. A lakótelep főterén egy művészeti beavatkozás elősegíthetné a lakók azonosulását a hellyel. Ezen kívül ez a hely markáns stilisztikai identitásával érdekes kihívás a köztéri művészet számára.

Drezda, 2010. március 18.

Héctor Solari
Kurátor

4. A PÁLYÁZAT SZERVEZŐI ÉS TÁMOGATÓI

A Pályázat a Dél-Dunántúli Építész Kamara „ÉPÍTÉSZET ÉS KONTEXTUS” programsorozata keretében valósul meg. A Kamara által szervezett programok egyik kiemelt célja az épített városi környezet és a kortárs képzőművészet kapcsolatának értelmezése. Ennek szellemében a közterületek használatának és társadalmi nyilvánosságának értelmezését segítő, illetve a köztéri művészetek fejlődését szolgáló műalkotás létrehozásának szándéka fogalmazódott meg, melynek alkotója pályázati rendszerben kerül kiválasztásra.

A Dél-Dunántúli Építész Kamara kezdeményezése nyomán Dr. Páva Zsolt polgármester javaslatot fogalmazott meg Pécs Városa által létrehozandó nemzetközi művészeti alkotói díj megalapítására. A tervek szerint a díj minden harmadik évben más és más városban kerül kiírásra, de a díj átadása minden alkalommal Pécsen történne meg. A Díj létrehozásához szükséges előkészítő munkák elkezdődtek, melyhez kapcsolódóan az első pályázat lebonyolítására 2010-ben a jelenlegi kiírás keretei között kerül sor.

„ÉPÍTÉSZET ÉS KONTEXTUS” PROGRAMGAZDA, általános tartalmi felelős és lebonyolító:
Dél-Dunántúli Építész Kamara - 7625 Pécs, Majorossy I. u. 36.

„ÉPÍTÉSZET ÉS KONTEXTUS” ÁLTALÁNOS PROGRAM IRÁNYÍTÓ
Horváth András DDÉK elnök +36(30)226 3660,
Bencze Zoltán építész, tartalmi fejlesztés +36(30)329 4902

VICTOR VASARELY PÁLYÁZAT PROGRAMÖTLETE ÉS PROGRAMFEJLESZTÉS:
Christian Gracza Robert Bosch kulturális menedzser
Bencze Zoltán, építész
Horváth András, építész

KURÁTOR: Héctor Solari

MŰVÉSZETI VEZETŐ:
Christian Gracza +36(30)982 7812

PÁLYÁZATI PROGRAM FELELŐS VEZETŐJE: Horváth András

OPERATÍV FELADATOK:
BENCZE ZOLTÁN +36(30)329 4902

TOVÁBBI MUNKATÁRSAK:
Vörös Fábián
Thorday Orsolya

PÉNZÜGYI LEBONYOLÍTÓ: Pécs/Sopianae Örökség Nonprofit Kft.
Pécs 7624 Szent István tér 17., +36(72)510 628
Bozóky Anita ügyvezető +36(30)331 4610

KÖNYVELÉS: Papp Zoltán +36(30)820 7643

TÁMOGATÓ: Hungarofest Nemzeti Rendezvényszervező Kht.
PannonPower Holding Zrt.

5. CÍMZÉSLAP

A pályázati anyagnak legkésőbb 2010. augusztus 5. 18:00-ig meg kell érkezni az alábbi címre:

Csontváry Múzeum - DDÉK

**7621 Pécs
Janus Pannonius utca 11.**

Magyarország

Jelige: „Victor Vasarely Nemzetközi Művészeti Pályázat a Köztéri Művészetért”
